

Stanowisko Towarzystwa Promocji Ryb „Pan Karp” dot. konsultacji Programu Przeciwdziałania Niedoborowi Wody / PPNW został opublikowany przez Ministerstwo Infrastruktury w lipcu 2021 r./

RETENCJA. ZATRZYMAJ WODĘ!

Zgodnie z Załoženiami do PPNW głównym celem Programu jest zwiększenie retencji wodnej w Polsce.

W pkt. 3.1.PPNW autorzy definiują retencją jako „zdolność do okresowego zatrzymania wody w zlewni. Dzięki temu zjawisku poprawie ulega bilans wodny zlewni. Zasoby wodne powiększają się, gdyż szybki spływ powierzchniowy zastępowany jest przez powolny odpływ gruntowy. Na terenach sąsiednich podniesieniu ulega poziom zwierciadła wód gruntowych. W wielu przypadkach retencja powoduje znaczne ograniczenie prędkości wody płynącej po powierzchni terenu, czyli spływu powierzchniowego. Redukcja prędkości następuje również w przypadku wody płynącej korytem rzeki, potoku czy strumienia. Skutkuje to spowolnieniem obiegu wody w środowisku. Potencjał retencyjny obszaru w dużej mierze zależy od naturalnego ukształtowania powierzchni i pokrycia szatą roślinną, a także wpływu działalności człowieka... Retencja wód powierzchniowych jest najlepszą formą magazynowania wody w naturalnych i sztucznych zbiornikach, ponieważ w znacznym stopniu poprawia bilans wodny, pozostawiając przy tym niezmienny przyrodniczo krajobraz. Małe zbiorniki retencyjne, takie jak sztuczne stawy czy zbiorniki o niskich piętrzeniach, nie są na ogół inwestycjami uciążliwymi dla środowiska.”

Tak więc, tradycyjne ziemne stawy hodowlane doskonale wpisują się w powyższą definicję retencji. Akwakultura jest zupełnie unikalnym użytkownikiem wód. Z pewnością korzysta z zasobów wodnych, ale w przeciwieństwie do innych użytkowników, nie jest jej konsumentem. Woda stanowi środowisko bytowania dla hodowanych ryb, częstokroć o bardzo wysokich wymaganiach środowiskowych, po czym oddawana jest na powrót do cieku, częstokroć o lepszej jakości niż woda pobrana. Dodatkowo, w przypadku tradycyjnych stawów ziemnych znaczna ich część zasilana jest przez tzw. wody opadowe, dając początek ciekom, stabilizując przepływy wody, szczególnie w małych lokalnych rzekach, pozytywnie oddziałując na stosunki wodne terenów sąsiadujących zmniejszając skutki suszy. **Tym samym ziemne stawy hodowlane, oprócz funkcji produkcji ryb i pozytywnego oddziaływania na środowisko, są systemowym narzędziem małej retencji wody w Polsce, rozproszonym na terenie całego kraju, a ich potencjał retencyjny wynosi ok. 700 mln m³ wody.** Co ważne, koszty utrzymania tych stawowych zbiorników retencyjnych w całości ponoszą sami hodowcy ryb.

W pkt. 7.1 PPNW czytamy „Podstawowym celem niniejszego dokumentu jest wskazanie działań mających na celu zwiększenie retencji wodnej w perspektywie do 2030 r. Jak to przedstawiono w rozdziale 3 niniejszego dokumentu, retencja obejmuje szereg aspektów związanych z gospodarowaniem wodami. W związku z tym jej kształtowanie powinno obejmować różnokierunkowe, kompleksowe działania. Zgodnie z Załoženiami do PPNW działania podzielono na 14 typów.” Jednym z nich jest pkt. 7.1.7 **realizacja i odtwarzanie stawów hodowlanych.**

W pkt. 8 PPNW czytamy:

„Program przeciwdziałania niedoborowi wody jest zintegrowaniem dostępnych metod retencjonowania wody w celu uzyskania, jednego określonego celu, jakim jest osiągnięcie 15% zretencjonowanej wody w odniesieniu do średniego rocznego odpływu wód z obszaru Polski. (Ten cel) zostanie osiągnięty tylko przy zastosowaniu wszelkich możliwych metod oraz zaangażowaniu wszelkich możliwych grup społecznych i dostępnych narzędzi. Łącznie, działania zawarte aktualnie w programie, dla których możliwe było oszacowanie ilości zretencjonowanej wody, przyczynią się do osiągnięcia dodatkowej objętości wody szacowanej na poziomie ponad 2 mld m³ , co stanowi 3,3% średniego rocznego odpływu wód z obszaru Polski. Tym samym ich realizacja pozwoli na przekroczenie nieosiągalnej do tej pory granicy 10% zretencjonowanej wody w odniesieniu do średniego rocznego odpływu wód z obszaru Polski. Łączy koszt zaplanowanych działań wynosi ok. 24 mld zł.”

Wobec powyższego postulujemy, aby ziemne stawy hodowlane znalazły należne im miejsce na bardzo ważnej dla Polski mapie retencji wodnej, czyli w Programie Przeciwdziałania Niedoborowi Wody. Jest to najszybszy i najtańszy sposób wdrożenia retencji rozproszonej.

Ziemne stawy hodowlane, to żywe organizmy. Wymagają ciągłych robót modernizacyjnych i odtworzeniowych. Oceniamy, że takich robót wymaga obecnie 30 % powierzchni stawów, co powiększyłoby potencjał retencyjny na stawach o 210 mln m³. Jest to wielkość niebagatelna i stanowi ok. 10,5 % planowanej w PPNW dodatkowej ilości retencjonowanej wody, a co najważniejsze ten rozproszony potencjał retencyjny można uzyskać w krótkim czasie i za stosunkowo niewielkie nakłady finansowe. Nakłady te oraz nakłady na bieżące utrzymanie potencjału retencyjnego (700 ml m³), powinny być wypłacane użytkownikom ziemnych stawów hodowlanych (a więc tym, którzy ten potencjał retencyjny utrzymują) w formie ryczałtu w wysokości 1000 zł/ha, co stanowi kwotę 70 ml zł rocznie, czyli w cyklu 10 letnim stanowi kwotę 700 ml zł, co stanowi ok. 3 % łącznego kosztu działań zaplanowanych w PPNW. Postulujemy o zarezerwowanie ww. środków finansowych w PPNW.

Zbigniew Szczepański

Prezes Towarzystwa Promocji Ryb

Powyższe stanowisko Towarzystwa Promocji Ryb zostało przekazane 26.07.2021 r. do Ministerstwa Infrastruktury w ramach konsultacji Programu Przeciwdziałania Niedoborowi Wody.